

Kursplan

Fakulteten för hälso- och livsvetenskap

Institutionen för psykologi

1PS512 Utvecklings- och personlighetspsykologi, 15 högskolepoäng
Personality and developmental Psychology, 15 credits

Huvudområde

Psykologi

Ämnesgrupp

Psykologi

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

GIN

Fastställande

Fastställd 2015-06-18

Senast reviderad 2015-06-12 av Fakulteten för hälso- och livsvetenskap.

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2015

Förkunskaper

Grundläggande behörighet samt Matematik B, Samhällskunskap A eller Matematik 2a / 2b / 2c, Samhällskunskap 1b / 1a1 +1a2.

Mål

Efter avslutad kurs skall studenten:

1. Kunna redogöra för, kritiskt granska och jämföra centrala utvecklingspsykologiska teorier om människans sociala, emotionella, neurobiologiska och kognitiva utveckling såväl i olika åldersfaser som i ett livslöppsperspektiv med beaktande av genus och mångfaldsperspektiv.
2. Kunna redogöra för, kritiskt granska och jämföra centrala teorier om personlighet och personlighetsutveckling.
3. Ha grundläggande förståelse för föräldrablivande och vilken betydelse samspelet mellan barn och föräldrar har när det gäller mental hälsa, sociala relationer, familjeliv och sexualitet i ett livslöppsperspektiv.
4. Ha grundläggande kunskap om observationer och utvecklingsbedömningar av barn, samt kunna värdera för- och nackdelar vid val av metoder för utredning och problemlösning vid utvecklingspsykologiska frågeställningar.
5. Ha kunskap om utvecklingspsykologiskt orienterade hälsofrämjande och förebyggande insatser på universell, selektiv och indikerad nivå.

6. Muntligt och skriftligt redogöra för och diskutera inhämtande av kursspecifik psykologisk kunskap och tillämpningen av den.

7. Kunna se och beskriva hur teoretiska perspektiv tar sig uttryck i verkligheten.

Innehåll

Kursen som helhet:

Utifrån centrala utvecklingspsykologiska teorier och begrepp studeras människans kognitiva, språkliga, sociala och emotionella utveckling i ett livsloppsperspektiv genom tre åldersperioder: Spädbarns- och förskoleåldern, Tidiga skolåldern och Vuxenliv och åldrande.

Samband mellan utveckling och genus, sociala och kulturella faktorer belyses. Vidare behandlas sambandet mellan tidiga erfarenheter av samspel mellan barn och vuxna och psykisk hälsa och ohälsa i olika åldrar. Olika aspekter av föräldraskap, samspel och lärandeprocesser inom och utom familjen samt utvecklingens biologiska förutsättningar studeras med en utvecklingsystemisk utgångspunkt.

En översikt av olika metoder för utredning och bedömning av barnproblematik ingår i kursen. Att förstå det avvikande i ljuset av normalutveckling är här en central uppgift.

Praktisk övning i att observera någon aspekt av barns kognitiva utveckling genomförs. Intervju med en äldre person utifrån livsloppsperspektiv/åldrandeperspektiv genomförs.

I personlighetsmomentet behandlas psykologisk variation mellan individer och grupper, och centrala teorier som skapar ramar inom personlighetspsykologin tas upp.

Delkurser:

Delkurs 1: Normativ utveckling, 10 hp. I denna delkurs betonas:

- Övergripande utvecklingspsykologiska teorier, med viss tyngdpunkt på anknytningsteori.
- Fostertidens betydelse.
- Genetikens och miljöns gemensamma och interaktiva bidrag till utveckling.
- Genusperspektiv och kulturella perspektiv på utveckling.
- Åldrandets psykologi.
- Begrepp i utvecklingspsykologi.

Delkurs 2: Personlighetspsykologi, 3 hp. I denna delkurs betonas:

- biologiska perspektiv på personlighetsutveckling
- inrepsykiska perspektiv på personlighetsutveckling
- egenskapsteoretiska perspektiv på personlighetsutveckling
- socialkognitiva perspektiv på personlighetsutveckling
- humanistiska perspektiv på personlighetsutveckling
- Personlighetspsykologin länkas till idéhistoriska perspektiv från personlighetspsykiatrien.

Delkurs 3: Avvikande utveckling, 2 hp. I denna delkurs betonas:

- Perinatal ohälsa hos föräldrar och dess konsekvenser för barnet.
- Metoder för utvecklingsbedömningar av yngre barn.
- Det utvecklingspsykopatologiska ramverket.

Undervisningsformer

Undervisningen bedrivs som:

- Föreläsningar.
- Problembaserat lärande och basgruppsarbete.
- Laborationer/intervjuer och möten med barn och/eller äldre.
- Seminarier.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd eller Godkänd.

Delkurs 1 examineras genom:

- Aktivt deltagande i samtliga PBL-basgrupper och fullgörande av PBL-dokumentation. Skriftliga och muntliga prestationer utvärderas med utgångspunkt främst i kursplanens Mål 1, 3, 6 och 7 (se ovan).
- Godkänd salstentamen om utvecklingspsykologiska begrepp. Syftet med denna examination är att underlätta kursplanens mål 1, 2, och 5 (se ovan).
- Genomförd och godkänd intervju/lab med barn och/eller äldre med utgångspunkt i Piagets teorier, genusteori eller åldrandeperspektiv. Denna uppgift svarar främst mot kursplanens mål 7 (se ovan).

Delkurs 2 examineras genom:

- Inspelning av film där personlighetsteorier gestaltas och exemplifieras. Skriftlig dokumentation av denna uppgift ingår, och examinationen bedöms främst i ljuset av kursplanens mål 2, 6 och 7 (se ovan).

Delkurs 3 examineras genom:

- Självständig framsökning, granskning och skriftlig sammanfattning och kritik av en vetenskaplig artikel om avvikande/atypisk utveckling. Svarar mot kursplanens mål 3, 4, 5 och 6.
- Aktivt deltagande i PBL-basgrupp om avvikande utveckling och fullgörande av PBL-dokumentation. Skriftliga och muntliga prestationer utvärderas främst med utgångspunkt kursplanens Mål 1, 3, 4, 5, 6 och 7 (se ovan).

Oavsett examinationsform är det den enskilde studentens prestationer som bedöms och betygsätts. För betyget godkänd på hela kursen ska alla de förväntade studieresultaten vara uppnådda.

Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en skriftlig kursutvärdering. Kursutvärderingen sammanställs och återkopplas till studenterna samt arkiveras enligt institutionens bestämmelser.

Övrigt

Kursen ingår i psykologprogrammet, SAPSY.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk kurslitteratur

Berk, Laura, E. (2013). *Exploring lifespan development*. Pearson Education (US). ca 300 sidor (av 500). ISBN: 9780205957385

Broberg, Anders; Granqvist, Pehr; Ivarsson, Tord & Risholm Mothander, Pia. (2006). *Anknytningsteori. Betydelsen av nära känslomässiga relationer*. Falköping: Natur och Kultur. 200 sidor (av 300).

Larsen, R., Buss, D. & Wismeijer, A. (2013). *Personality psychology – Domains of*

knowledge about human nature. London: McGraw Hill. ISBN: 9780077145644 (Obs, se till att få den europeiska upplagan – gå på ISBN-numret för att vara säker).

Hagberg, B. och Rennemark, M. (2004). *Den åldrande människans psykologi. Ett livsloppsperspektiv*. Lund: Studentlitteratur.

Vetenskapliga artiklar enligt kursledarens anvisningar tillkommer.

Föreslagen referenslitteratur:

Broberg, Anders; Almqvist, Kerstin; Risholm Mothander, Pia & Tjus, Tomas. (2015). *Klinisk barnpsykologi: utveckling på avvägar*. Stockholm: Natur och Kultur. 368 sidor. Andra utgåvan. ISBN10: 9127135888; ISBN13: 9789127135888

Broberg, Anders, Granqvist, Pehr, Ivarsson, Tord & Risholm Mothander, Pia. (2008). *Anknytning i praktiken. Tillämpningar av anknytningsteorin*. Finland: Natur och Kultur. 370 sidor.

Fahlke, C. & Johansson, P-M. (2007) *Personlighetspsykologi*. Stockholm: Natur och Kultur. 288 s.

Frisén, Ann, Hwang, Philip. (2006). *Ungdomar och identitet*. Stockholm: Natur och Kultur. 218 sidor.

Hwang, Philip & Nilsson, Björn. (2011). *Utvecklingspsykologi*. Natur och Kultur. 330 sidor.

Magnusson, Eva & Marecek, Jeanne. (2010). *Genus och kultur i psykologi*. Stockholm: Natur och Kultur. 272 s.

Magnusson, Eva. (2010). *Hon, han & hemmet*. Stockholm: Natur och Kultur. 271 sidor.

Smedler, AnnCharlotte & Tideman, Eva. (2009). *Att testa barn och ungdomar*. Stockholm: Natur och Kultur. 279 s.

Vaughn, Lisa (2010) *Psychology and Culture: Thinking, Feeling and Behaving in a Global Context*. Psychology Press (Kan lånas på Ebrary som e-bok).